

**Яна Кенәр авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

« 18 » ноябрь 2021 ел

№ 52

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яна Кенәр авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге
муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенң 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яна Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Яна Кенәр авыл жирлеге советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яна Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яна Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлеге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәкбулмаган вакытта үз көченә керә.¹

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яна Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 6 бүлеге нигезләмәләре 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Яна Кенәр авыл жирлеге башлыгы

Ә.Ә.Гайфуллин

¹ 248-ФЗ номерлы Федераль законның 98 статьясындагы 4 өлеше нигезендә муниципаль контроль төрләре турындагы нигезләмәләре 2022 елның 1 гыйнварына кадәр расланьрга тиеш.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яңа Кенәр авыл
жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге
муниципаль контроль турында
Нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яңа Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә тикшереп торы) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Яңа Кенәр авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба - төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләренең (алга таба шулай ук мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданныр (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәләше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңа Кенәр авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет) алып бара.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле башкарма комитетның вазифаи заты - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Яңа Кенәр авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе урынбасары (алга таба шулай ук - контрольне башкарырга вәкаләтле вазифаи зат). Башкарма комитетның күрсәтелгән вазифаи затларының вазифаи бурычларына аларның вазифаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, тикшереп торырга вәкаләтле вазифаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм жаваплы була.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»

2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет түбәндәгеләрне үз эченә алган Төзекләндерү кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп тора:

1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына иреккә керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәтү;²

- торақ булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәккә мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлегә буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;³

- биналарга һәм аларга керү юлларына, шулай ук ишегалларына иреккә керүләренә тәмин итү, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенә

² Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 45.1 статьясы нигезендә жирлекләренә төзекләндерү кагыйдәләрен жайга салу предметына нинди нигезләмәләр эләгүен исәпкә алып билгеләнгән.

Объектларның муниципаль контроль предметында инвалидлар өчен үтемләгә буенча түбәндәгеләр билгеләнде:
- халыкның аз мобилъе төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына иреккә керүенә комачауламый торган коймалар урнаштыруны, халыкка социаль хезмәт күрсәтүне тикшерү.

- биналарга һәм аларга керү урыннарына иреккә керү юлларын, шулай ук ишегалларына иреккә керү юлларын тәмин итүне, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобилъе төркемнәрен кертәп, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенә куркынычсызлыгын тәмин итүне, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында тикшерүне.

Бинага аз мобилъе төркемнәренең иреккә керүенә контрольдә тотуга килгәндә, бу инде территорияне төзекләндерү кагыйдәләренең предметы түгел, ә капитал төзелеш объектларын төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә дәүләт төзелеш күзәтчелегә предметы, шулай ук капитал төзелеш объектынның проект документациясенә техник регламентлар таләпләренә, шул исәптән механик, янғын һәм башка куркынычсызлык таләпләренә туры килүсн тикшерү өчен, инвалидларның капитал төзелеш объектына керүен тәмин итү таләпләренә (сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял, спорт һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәгә башка объектларга, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы, административ, административ, дини, торақ фонды объектларына карата проект документациясенә эзәрләгән очракта) (РФ Шәһәр төзелеш кодексының 51 статьясындагы 12 пунктының «48 пунктындагы» пунктчасында, 51 пунктчасында «48» пунктчасында) туры килүсн тикшерү өчен кирәк, дип саныйбыз.

Мәжбүри таләпләр исемлегә кирәк булган очракта, конкрет муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләренең эчтәлеген исәпкә алып, тулыландырылырга яисә төгәлләштерелергә мөмкин.

³ Якындагы эшләр башкаруга рөхсәт бирү Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә һәм муниципаль берәмлекләр территорияләрендә шәһәр төзелеш эшчәнлеген гамәлгә ашыру үзенчәлекләре белән бәйле процедура, әгәр мондый процедура һәм аны үткәру тәртибе Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарәнең вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән очракта, кулланыла ала торган процедура (Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2014 елның 30 апрелдәгә 403, 2017 елның 28 мартындагы 346 номерлы, 2016 елның 7 ноябрдәгә 1138 номерлы, 2017 елның 17 апрелдәгә 452 номерлы, 2016 елның 27 декабрдәгә 1504 номерлы карарларында каралган төзелеш өлкәсендәгә процедураларның II исемлегенә кара). Әгәр жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт бирү жирлектә Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарәнең вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты нигезендә каралмаган булса, Нигезләмәнең тиешле абзацы төшереп калдырылырга тиеш.

куркынычсызлыгын тәэмин итү, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында билгеләнгән вакытта һаләкәтләр нәтижәсендә эшләр башкару турында башкарма комитетка юллама буенча;

-Төзекләндерү кагыйдәләре транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәтү яисә ремонт вакытында гомуми файдаланудагы транспорт чаралары территорияләрен пычратуга юл куймау, йөкләр ташыганда яисә төзелеш майданнарыннан чыкканда (тент яисә каплагыч булмаганда);

3) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен, түбәләрен кардан чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;

4) жәйге чорда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен жыештыру буенча, карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларның учакларын локальләштерү, юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләр кертеп, мәжбүри таләпләр;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгыч куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) агач һәм куакларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агач һәм куакларны юкка чыгару (кисү), агач һәм куакларны кисү буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчәрәп утыртуга рөхсәт) төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очрақларда төзекләндерелгә тиеш булса, агач һәм куакларны күчәрәп утыртуга рөхсәт һәм (яки) агач һәм куакларны күчәрәп утыртуга рөхсәтнамә⁴;

8) каты коммуналь калдыкларны туплау буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары көтү

⁴ Агач һәм куакларны кисү билеты һәм күчәрәп утыртуга рөхсәт Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә һәм муниципаль берәмлекләр территорияләрендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру үзенчәлекләре белән бәйле процедура, әгәр мондый процедура һәм аны үткәрү тәртибе Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарә вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән булса, кулланыла ала торган процедура булып тора (Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 30 апрелендәге 403 номерлы, 2017 елның 28 мартындагы 346 номерлы, 2016 елның 7 ноябрендәге 1138 номерлы, 2017 елның 17 апрелендәге 452 номерлы, 2016 елның 27 декабрендәге 1504 номерлы карарларында каралган төзелеш өлкәсендәге процедураларның II исемлеген кара). Әгәр дә Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарәнең вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты нигезендә жирлектә агач һәм куакларны күчәрәп утыртуга йөкләмә билет һәм (яисә) рөхсәт бирелмәсә, мондый документлар (йөкләү билеты, күчәрәп утыртуга рөхсәт) күрсәтелгән очрақларда Төзекләндерү кагыйдәләрендә бирелгә тиеш булса, «шул исәптән кисү (снос), агач һәм куакларны күчәрәп утырту буенча мәжбүри таләпләр» сүзләре агач һәм куакларны утыртуга йөкләмә билет һәм (яисә) рөхсәт бирелгә тиеш.

һәм территорияләрдә төзекләндерү кагыйдәләре белән каралган башка төрләрне рөхсәт итмәү;

Башкарма комитет үз компетенцияләре чикләрендә вазыйфаи затлар тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеге алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торақ районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнэгать районнары), гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл челтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, юл чатлары, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөртү өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-сак зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче жайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (киртәләр).⁵

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын исәпкә алуны тәмин итә.

Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер куркынычлылык категориясенә кертә.

⁵ Әлеге пунктта яхшырак аңлау өчен билгеләмәләр кертелә, нәрсә төзекләндерү өлкәсендә контроль объекты булырга мөмкин һәм хәвеф-хәтәр категорияләрен аерып чыгарганда нинди объектлар каралырга тиеш икәнен аңлау өчен.

Төзекләндерү элементларын билгеләү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 1 статьясындагы 38 пункттан алынган.

Башка билгеләмәләр төгәлләштерелергә мөмкин, әмма тиешле муниципаль берәмлекне төзекләндерү кагыйдәләре эчтәлегенә каршы килергә тиеш түгел.

2. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү⁶

2.1. Башкарма комитет зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә төзеклэндерү өлкәсен тикшереп тора.

2.2. Әлеге Нигезләмәнең 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектларына «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә куркыныч категорияләренә кертелгә тиеш.

2.3. Әлеге Нигезләмәнең 1.7 пунктында каралган төзеклэндерү өлкәсендәге контроль объектларын (алга таба - контроль объектлары) башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә тиешле объектларны төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырылганда хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта нигезендә гамәлгә ашырыла.

Куркынычлылык категориясенә контроль объектларын алу һәм хәвеф-хәтәр категорияләрен контрольдә тоту объектларының үзгәрүе башкарма комитет күрсәтмәсе белән гамәлгә ашырыла.

Тикшерү объектларын башкарма комитет хәвеф-хәтәр категориясенә керткәндә, шул исәптән:

- 1) күчәләнмәс мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы белешмәләр;
- 2) тикшереп торуну, контроль чараларын контрольдә тотучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар үткәргәндә алына торган белешмәләр;
- 3) башкарма комитеттагы башка белешмәләр.

2.4. Башкарма комитет тарафыннан хәвеф-хәтәр категориясенә бәйле рәвештә планлы контроль чаралар үткәрү түбәндәге вакыт аралыгында гамәлгә ашырыла:

- 1) югары куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр;
- 2) уртача куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаралар уздырылмый.

Контроль объектларын түбән куркынычлылык категориясенә кертү турында карар кабул итү таләп ителми.

⁶ Муниципаль контроль рәвеше турындагы нигезләмә, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган муниципаль контрольнең әлеге төрөн гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм аларга идарә итү системасы, әгәр федераль законда контроль рәвеше турында башкача билгеләнмәгән булса, әлеге муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата гомуми таләпләр булмаса, кулланылмый дип билгеләнергә мөмкин. Бу очракта планлаштырылган контроль (күзәтчелек) чаралары һәм планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралары 248-ФЗ номерлы Федераль законның 61 һәм 66 статьяларында билгеләнгән үзгәртелгәннән исәпкә алып уздырыла

2.5. Планлаштырылган контроль чараларының еллык планнарына тикшеру объектларына карата еллык планны гамәлгә ашыру елында соңгы планлы контроль чарасын уздыру тәмамлану датасыннан түбәндәге категориягә кертелгән контроль объектлары өчен вакыт узу чоры тәмамланган вакытка карата контроль чаралар кертелергә тиеш:

- 1) югары куркынычлылык - кимендә 2 ел;
- 2) уртача куркынычлылык - кимендә 3 ел.

Тикшеру объектларына карата алдан планлаштырылган контроль чаралар үткәрелмәгән очракта, юридик затның яисә гражданның контроль объектына милек хокукы барлыкка килү датасыннан бер ел узгач, ел саен контроль объектлары кертелергә тиеш, ә янәшәсендәге территорияләр очрагында - төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә якындагы территорияне карап тоту бурычы барлыкка килгән датадан.

2.6. Хокук иясе сорауы буенча, контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфай затлар гариза кәргән көннән 15 көннән дә артмаган срокта ана хәвеф-хәтәр категориясенә бирелгән контроль объекты турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгелә бер хәвеф-хәтәр категориясенә керткәндә кулланылган белешмәләр бирә.

Контроль объекты хокукына ия башкарма комитетка элекрәк бирелгән куркынычлылык категориясен үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Башкарма комитет куркынычлылык категориясе бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба - контроль объектлары исемлеге). Контроль объектлары исемлегенә контроль объектларын кертү әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән башкарма комитет күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контроль объектларының исемлекләре, хәвеф-хәтәр категорияләрен күрсәтеп, Арча муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба - Арча муниципаль районының рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.⁷ Махсус бүлектә керү Арча муниципаль районының рәсми сайтының төп (баш) битеннән гамәлгә ашырылырга тиеш.

2.8. Контроль объектлары исемлегендә түбәндәге мәгълүмат була:

1) контроль объектын тинләштерүче мәгълүмат (контроль объекты урнашкан урын адресы, кадастр номеры (әгәр булса), контроль объектын идентификацияли торган башка билгеләр (кирәк булганда));

⁷ "Дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәмин итү хақында" 2009 елның 9 февралендәге 8-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 1 өлеше нигезендә, жирлекнең жирле үзидарә органының үз эшчәнлеге турында мәгълүматны "Интернет" челтәрендә урнаштырырга мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат тиешле муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырылырга мөмкин. Жирлекнең жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында мәгълүматны урнаштыруда шулай ук «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясындагы 5 һәм 14 өлешләрендә дә дә шундый ук алым каралган.

Шул ук вакытта «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре нигезендә (мәсәлән, 46 статьяның 2, 3 өлешләре, 50 статьяның 9 өлеше һ.б.) контроль-күзәтчелек эшчәнлеге турында мәгълүмат нәкъ менә контроль (күзәтчелек) органы сайтында, тиешле мәгълүматны аерым очракларда башка хакимият органнары сайтларында урнаштыру мөмкинлеге турында ялгыш белешмәләр урнаштырыла.

- 2) куркынычның бирелгән категориясе;
- 3) куркынычлылык категориясен контроль объектына биру турында карар реквизицталары.

3. Закон белән саклана торган кыйммәтләрگә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау

3.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткөрү юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

3.2. Профилактик чаралар контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, аларны үтәү ысулларын контрольдә тотучы затларга мәжбүри таләпләрне житкерү максатларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткөрү контроль чараларын үткөрүгә карата өстенлекле санала.

3.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда контроль объектлары законны саклаучы законга зыян (зарар) китерү өчен турыдан-туры куркыныч янавы яисә мондый зыян (зарар) китерүе ачыкланган очракта, контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат кичекмәстән әлегә хакта мәгълүматны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә контроль чаралар үткөрү турында карар кабул итү өчен жибәрә.

3.5. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контролен гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре уздырыла ала:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация биру;
- 5) профилактик визит.⁸

3.6. Мәгълүмат биру Арча муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, массакуләм мәгълүмат чараларында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарма комитет тарафыннан дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка

⁸ Санап үтелгән төр профилактик чаралардан бары тик мәгълүмат житкерү һәм консультацияләү генә уздыру мәжбүри.

Калган профилактик чаралар кулланылмаска мөмкин («Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 45 статьясындагы 2 өлешен карагыз).

рәвешләрдә контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитет Арча муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган белешмәләргә урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш.

Башкарма комитет шулай ук Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә халкына контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр, аларның куркынычлылык критерийларына туры килү-килмәве, шулай ук контроль объектларына карата, аларны риск категориясенә кертүдән чыгып, үткәрелә торган контроль чараларының төрләре, эчтәлегенә һәм интенсивлыгы турында гражданнар җыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү уздырылган контроль чаралар һәм аларның нәтижеләре турындагы мәгълүматларны җыю һәм анализлау юлы белән башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган һәм Башкарма Комитет боерыгы белән расланган, җирлек башлыгы кул куйган доклад эзерләнә. Күрсәтелгән доклад Арча муниципаль районының хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләргә бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәтү һәм мәжбүри таләпләргә үтәүне тәэмин итү чараларын күрү тәкъдиме башкарма комитетның мәжбүри таләпләргә эзерли торган бозулары яисә мәжбүри таләпләргә бозуның билгеләре турындагы белешмәләргә булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләргә бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган очракта, контрольдә тотыла торган затка игълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары тарафыннан күрсәтелгән белешмәләргә алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (имзалана). язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына җибәрелә.

Мәжбүри таләпләргә бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәтү Россия Федерациясенең Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләргә бозуның ярамаганлыгы турында игълан ителгән кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләргә исәпкә алу журналында теркәлә.

Башкарма комитет мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү белдергән очракта, контрольдә тотыла торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршы килү Башкарма комитет тарафыннан алынганнан соң 30 көн эчендә карала. Контрольгә алынучы затка язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә каршы килү нәтижәсендә ризалык яисә килешмәү турындагы мәгълүмат белән җавап җибәрелә. Җавапта каршы килү белән риза булмау очрагында тиешле нигезләүләр күрсәтелә.

3.9. Контрольгә алынучы затларга консультация бирү тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхсэн кабул итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе һәм (яисә) күзәтчелек итәргә вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Арча муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирүтүбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуну гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контрольгә алынучы затларны телдән рәвештә консультация бирү шулай ук гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуну вәкаләтле вазифаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультация мәсьәләләре буенча язма җавап бирү турында язма сорау бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга җавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Коньтация бирүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазифаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазифаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүмат вазифаи затка әверелгән мәгълүмат, киңәш бирү барышында, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре

буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында, башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Тикшерелә торган затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан да күбрәк бертөрләрәк мөрәжәгатьләре башкарма комитетка кергән очракта, консультацияләр Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары яисә тикшереп торуну башкарырга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан имзаланган контроль эшчәнлеккә, язма аңлатуга багышланган махсус бүлектә Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.11. Профилакттик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилакттик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактика визиты барышында контрольдә тотылучы зат аның эшчәнлегенә йә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында, аларның хәвеф-хәтәр категориясен киметүнең хәвеф-хәтәр критерийлары, нигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысуллары турында, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чараларының эчтәлегенә һәм интенсивлыгы турында, аларны тиешле хәвеф-хәтәр категориясенә кертүдән чыгып хәбәр итә.

Профилакттик визит уздырылганда, контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Тикшеренүче зат тарафыннан профилакттик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характерында.

Мәжбүри профилакттик визит югары куркынычлылык категориясенә кертелгән контроль объектларына карата эшчәнлеккә гамәлгә ашыруга керешүче контрольле затларга карата уздырыла.

Тиешле профилакттик визитны уздыру турында контрольдә тотыла торган зат тикшерү уздырырга вәкаләтле вазифаи затка аны уздыру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

Мәжбүри профилакттик визитны уздыру турында хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилакттик визит уздыру турында хәбәрнамә контрольдә тотыла торган зат адресына «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә жибәрелә.

Контрольдә тотылучы зат, бу хакта башкарма комитетка хәбәр итеп, аны уздыру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, мәжбүри профилактика визитын үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилакттик визитны уздыру срогы контроль башкарырга вәкаләтле вазифаи зат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (территорияләргә төзеклэндерү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләргә, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләргә, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләргә, «Интернет» челтәрендәге күрсәткечләргә, шулай ук фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләргә булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләргә, контроль астындагы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләргә, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләргә, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләргә, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләргә);

6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Өлеге пункт белән каралган контроль чаралар һәм контроль гамәлләр төрләре күрсәтелгән чаралар кысаларында конкрет контроль объектның хәвеф-хәтәр категориясенә кертүгә карап өлеге Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы нигезендә дифференциацияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм күчмә тикшерүне Башкарма комитет контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлексез үткәрә.

4.3. Өлеге Нигезләмәнең 4.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планлы һәм планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

4.4. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планлы контроль чаралар үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты;

2) рейд тикшерүе;

3) документар тикшерү;

4) күчмә тикшерү;

4.5. Төзеклэндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планнан тыш контроль чаралар үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты;

- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерүе;
- 4) күчмә тикшерү (обследование);
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- 6) күчмә тикшерү (проверка).

4.6. Контрольдәге затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәру өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданнарның һәм оешмаларның мөрәжәгатъләре (гаризалары), дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларынан мәгълүмат килгәндә, башкарма комитетның гражданнарның һәм оешмаларның мөрәжәгатъләре (гаризалары) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында яисә контроль чаралар уздыру нәтижәсендә шундый белешмәләр алуы, шул исәптән үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кертәп, контроль чаралар уздыру нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольдә тотыла торган затларга зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр булу;

2) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

3) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру срокларын билгеләү;

4) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

5) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хоукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатъләр буенча үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

6) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срогы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән күрсәтмәдә каралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлегә Нигезләмәгә 2 нче кушымтада күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге Арча муниципаль районының рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

4.8. Контроль чаралар контрольдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек иткәндә уздырыла, алар башкарма комитетның контроль чараны уздыру турындагы күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

4.9. Башкарма комитетның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы белешмәләр нигезендә контроль

чара уздыру турында күрсәтмәсе кабул ителгән очракта яки контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегенә параметрларын билгеләгәндә, мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, мондый күрсәтмә контроль чарасын үткәрү турында, контроль чарасын үткәрү турында тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфай затның дәлиллек тәкъдим итүе нигезендә кабул ителә.

4.10. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан шәһәрнең Яна Кенәр авыл жирлегенә башкарма комитетны житекчесенә биремә, башкарма комитетның эш планнарында булган биремнәр нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, тикшереп торунны гамәлгә ашырыла.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә вазыйфай затлар тарафыннан тикшереп торунны вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә.

4.12. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда документларны һәм (яисә) алар карамагында шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган күрсәтелгән органнар карамагындагы башка органнардан, шул исәптән электрон рәвештә, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында түләүсез нигездә ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлегенә, аларны тапшыру тәртибенә һәм сроклары Россия Федерациясенең Хөкүмәтенә 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (күзәтчеләге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләргә оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) күрсәтелгән органнардан алынган белешмәләргә һәм (яисә) белешмәләр бирү кагыйдәләргә белән билгеләнгән.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнарга карата планлы контроль чаралар чираттагы календарь елга план буенча контроль (күзәтчелек) чараларын уздыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертү һәм аннан ел дәвамында контроль (күзәтчелек) чараларын төшереп калдыру кагыйдәләргә нигезендә эшләнә торган планлы контроль чаралар уздыру планнары нигезендә Россия Федерациясенең Хөкүмәтенә «Планлы контроль (күзәтчелек) чараларын чираттагы календарь елга уздыру планын формалаштыру тәртибенә турында» 2020 елның 31 декабрендәге 2428 номерлы карары белән расланган ел дәвамында үтәлә, аны

прокуратура органнары белән килештерү, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, ел дәвамында аннан контроль (күзәтчелек) чараларын үткәру планын формалаштыру тәртибе турында» күздә тотыла.

4.14. Шәхси эшмәкәр, контрольдә тотылуы затлар булган граждән һөжүм иткән очракка Башкарма комитетка контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйлә рәвештә контроль чараны үткәру индивидуаль эшқуар, граждәнның әлеге мөрәжәгаткә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле срокка күчерелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартлар үтәлергә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы контроль чарасын үткәргәндә контроль таләпләрне үтәүне гәмәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затның тиешенчә контрольдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында хәбәр ителгән шарт белән билгеләнүенә комачауламый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) турыдан-туры куркыныч китерү яисә фактта куркыныч билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыру, эшлекле сәфәр һ.б.) өчен житди сәбәпләр булу.

4.15. Күчмә тикшерүне үткәру срогы 10 эш көннән артмаска тиеш.

Күчмә тикшерү барышында кече эшқуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срогы кече предприятие өчен 50 сәгаттән һәм чара өчен 15 сәгаттән арта алмый.

Россия Федерациясенә берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәру срогы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль чаралар үткәрунең барлык очрақларында контроль гәмәлләрне башқарырга вәкаләтле вазифаи затлар һәм контроль гәмәлләрне башқаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазифаи затлар үткәргән контроль чараны уздыруга вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара қысаларында үткәруелә торган контроль гәмәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны қисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торгызу, вәкаләтле органнарға яисә вазифаи затларға жаваплылыкка жәлеп итү турындагы мәсьәләне қарау һәм (яисә) башкарма комитет тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә қаралган чараларны куллану өчен мәгълүмат жиберү керә.

4.18. Контрольле зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлегә билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткөрү тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка теркәлә.

Акты рәсмиләштерү Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

4.19. Контроль чаралар турында мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль башкарырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан кылына торган, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотылуы зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан контроль астындагы затның электрон почтасы адресына документлар алу кирәклегә турында хәбәрнамә юллаган очракта яисә башкарма комитет адресына дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша документларны электрон рәвештә юллау мөмкинлегә турында хәбәр итә (әгәр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын узуы тәмамланмаган очракта). Күрсәтелгән граждан башкарма комитетка документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка күзәтүне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган карарларны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затлар турында хәбәр итү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдә тотыла торган затка электрон формада мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яисә контрольдә тотыла торган затны соратып алу буенча кәгазь чыганакта да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.21. Актта баян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелегә) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-

ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.⁹

4.22. Тикшеренү чарасын үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

4.23. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чараларын уздырганда контрольдә тотылган зат тарафыннан ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә башкарма комитет (тикшереп торырга вәкаләтле вазифаи зат) түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданның, оешмалар игътибарына закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектка ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлегенә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары булу турында мәгълүматны турыдан-туры житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка җәлеп итү чараларын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.24. Тикшереп торуну гамәлгә ашыручы вазифаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият

⁹ Бу муниципаль контрольнең мәжбүри судка кадәр шикаять бирү системасы кулланыла торган очракта (39 нчы маддәнең 4 нче өлеше). Югыйса, әлеге норма чыгарылырга тиеш.

органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актың күчermәсен тиешле җаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллы.

5. Күзәтүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата башкарма комитет карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү¹⁰

5.1. Контроль башкарырга вәкаләтле вазифаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Тәртип саклаучы затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль чаралар уздыру турында карарлар;

2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар актылары, күрсәтмәләр;

3) контроль чаралары кысаларында тикшереп торырга вәкаләтле вазифаи затларның гамәлләре(гамәл кылмаулары).

5.3. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан шикаятьне карауга вәкаләтле орган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып электрон рәвештә тапшырыла.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең

¹⁰ Муниципаль контроль рәвеше турындагы нигезләмәдә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган муниципаль контрольне тиешле төрен гамәлгә ашырганда шикаять бирүнең судка кадәр тәртибе, әгәр федераль законда контроль рәвеше турында башкача билгеләнмәгән булса, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган әлеге муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата гомуми таләпләр билгеләнмәгән булса, кулланылмый дип билгеләнергә мөмкин (248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 статьясының 4 нче өлеше). Бу очракта 5 бүлекне түбәндәге редакциядә баян итәргә кирәк:

«5.1. Башкарма комитет карарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру вәкаләте бирелгән вазифаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять бирү буенча суд тәртибендә кулланылмый.».

региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә шәхси кабул итүендә контрольлек итүче зат тарафыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге башлыгына дәүләт сере яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче мәгълүматлар булуы турында алдан хәбәр ителә.

5.4. Башкарма комитет карарына шикаять, аның вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карала.¹¹

5.5. Башкарма комитет карарына шикаять, аның вазифаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан күрсәтмә алынган вакыттан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән затның үтенечнамәсе буенча бу срок Башкарма комитет (шикаятьне карауга вәкәләтле вазифаи зат) тарафыннан торгызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яки өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

5.6. Башкарма комитет карарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять аны теркәгән көннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагында булган белешмәләр алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срогы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының «Яңа Кенәр авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

¹¹ Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органының катлаулы структурасы очрагына «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 2 өлешендә шикаятьләрне карау тәртибен билгеләүгә нигътибар итәбез. Шул ук вакытта, жирлекләрдә жирле үзидарә органнарының структурасы, кагыйдә буларак, территориаль органнар булмавын исәпкә алып, Нигезләмәнең 5.4 пункты жирлекләрдә жирле үзидарә органнарының кин таралган структурасын исәпкә алып бәян ителгән.

6.2 Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңа Кенәр авыл җирлегә Советы тарафыннан раслана.

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты
тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контрольлекне тормышка ашырганда
төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын билгеле бер риск
категориясенә кертү критерийлары¹²**

1. Югары куркынычлылык категориясенә якындагы территорияләр керә. (бу - 1 нче вариант, ул барлык якын территорияләрне югары хәвеф-хәтәр категориясенә кертә) биналарга, төзелешләргә, корылмаларга, жир кишәрлекләренә (яңәшәдәге территорияләргә) якын территорияләрне:

- а) Яңа Кенәр авылы Урак һәм Чүкеч, Совет, Пионер урамнарында;
- б) Яңа Ашыт авылы Вахитов урамында ;
- в) Сәрде авылы Совет урамы;
- г) Түбән Оры авылы Киров урамында;
- д) Кызыл Яр авылы Совет урамы;
- е) Шурабаш авылы Чавайн урамында;
- ж) Шура авылы М. Жәлил урамында;
- з) Байкал авылы Ленин урамында.

2. Уртача куркынычлылык категориясенә керә

биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның вывескалары, фасады, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат такталары, жайланмаларны киртәләүче күрсәткечләр. (1 нче вариант)

биналарның элмә такталары, фасады, корылмалары, кече архитектур формалары, стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр, жайланмаларны киртәләүче жайланмалар:

- а) Яңа Кенәр авылы Киров, Комсомол, Кырый, Г.Тукай, Ямаш, Татарстан урамнарында;
- б) Сәрде авылы Киров урамында;
- в) Түбән Оры авылы Г. Тукай урамында;
- г) Кызыл Яр авылы Нариман урамында;
- д) Югары Оры авылы Тукай урамы;
- е) Шурабаш авылы Гагарин, Г. Тукай, Палантай урамнарында;
- ж) Шура авылы Х. Такташ урамында;
- з) с. Байкал Г. Тукай урамында;

¹² Әлеге критерийлар исемлеге үрнәк булып тора. Куркынычлар белән идарә итү системасы пәкь менә шушы муниципаль берәмлеккә хас булган куркынычларны анализлауны һәм әлеге территория өчен критерийлар системасын эшләүне күздә тотта.

и) Яна Сәрдә авылы Х.Такташ урамында.

3. Түбән куркынычлылык категориясенә төзекләндерү өлкәсендә башка барлык контроль объектлары керә.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә планнан тыш тикшерүләр үткәру кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Якын территориядә яисә гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм житештерү һәм куллану калдыклары булу.

2. Якын территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куаклар кисү калдыклары булу.

3. Торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадында, башка диварларда, биналарда, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук төзекләндерүнең башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдеге белән ясалган язулар яисә рәсемнәр булу.

4. Якын территорияләрнең гражданның ирекле һәм имин йөрүенә каршылык тудыруы.

5. Биналар, корылмалар түбәләрендә боз сөңгеләре булу.

6. Халыкның аз мобильле төркемнәренә мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керүенә комачаулы торган киртәләр булу.

7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгаларны, язуларны юк итү яисә зарарлау.

8. Жир эшләрен аларны гамәлгә ашыруга рөхсәтсез йә мондый рөхсәтнең гамәлдә булу срогын арттырып гамәлгә ашыру.¹³

9. Биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле керү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле керү өчен, жәяүлеләрнең иминлеген тәмин итү һәм, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, жәяүлеләр хәрәкәтен имин итү өчен жир эшләрен башкарганда каршылыклар тудыру.

10. Төзекләндерү кагыйдәләре чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыру.

¹³ Якындагы эшләр башкаруга рөхсәт бирү Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә һәм муниципаль берәмлекләр территорияләрендә шәһәр төзелеш эшчәнлеген гамәлгә ашыру үзгәрткәннәр белән бәйле процедура, әгәр мондый процедура һәм аны үткәру тәртибе Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарәнең вәкилле органының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән очракта, кулланыла ала торган процедура (Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 30 апрелендәге 403, 2017 елның 28 мартындагы 346 номерлы, 2016 елның 7 ноябрендәге 1138 номерлы, 2017 елның 17 апрелендәге 452 номерлы, 2016 елның 27 декабрендәге 1504 номерлы карарларында каралган төзелеш өлкәсендәге процедураларның II исемлеген кара). Әгәр жир эшләрен гамәлгә ашыруга рөхсәт бирү жирлектә Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарәнең вәкилле органының муниципаль хокукый акты нигезендә каралмаган булса, 8 пункт төшереп калдырылырга тиеш.

11. Кисү (юк итү) яисә күчереп утырту бары тик шундый документлар нигезендә башкарылырга тиешле очрактарда агач һәм куакларны порубочкалы билетсыз яисә агач һәм куакларны күчереп утыртуга рөхсәт ителми.¹⁴

12. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтү.

¹⁴ Агач һәм куакларны кисү билеты һәм күчереп утыртуга рөхсәт Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә һәм муниципаль берәмлекләр территорияләрендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру үзәчәлекләре белән бәйлә процедура, әгәр мондый процедура һәм аны үткәрү тәртибе Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарә вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән булса, кулланыла ала торган процедура булып тора (Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 30 апрелендәге 403 номерлы, 2017 елның 28 мартындагы 346 номерлы, 2016 елның 7 ноябрәндәге 1138 номерлы, 2017 елның 17 апрелендәге 452 номерлы, 2016 елның 27 декабрәндәге 1504 номерлы карарларында каралган төзелеш өлкәсендәге процедураларның II исемлеген кара). Әгәр дә агач һәм куакларны күчереп утыртуга рөхсәт бирү яисә кисү билеты бирү жирлектә Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты яисә жирле үзидарә вәкиллеке органының муниципаль хокукый акты нигезендә каралмаган булса, 11 пункт төшереп калдырылырга тиеш.